

09/12/2011

Türkiye'ye Verilen "Günün Fosili Ödülü" ve "Berbat İklim Notu" ile İlgili

BASIN AÇIKLAMASI

Türkiye'nin seragazı salımlarının 1990 yılından günümüze hızlı bir artış gösterdiği bilinmektedir. Ancak Birleşmiş Milletler İklim Değişikliği Çerçeve Sözleşmesi (BMİDÇS) sekreteryasına sunulan en güncel rakamlara göre Türkiye'nin sera gazı salımları, bir önceki yıla kıyasla, 2008 yılında %5.8 düşmüş iken 2009 yılında %0.4 oranında artış göstermiştir. 2010 yılı sera gazı salımlarının - ekonomik canlanmaya bağlı olarak - daha yüksek oranda artmış olacağı beklenebilir. Öte yandan, Türkiye iklim değişikliği ile mücadele etmek üzere bir dizi çalışma yürütmektedir. 2010 yılında Bakanlar Kurulu kararı ile İklim Değişikliği ile Mücadele Strateji Belgesi yayımlanmıştır. Ayrıca, bu belgede belirlenen hedeflerle uyumlu olarak uygulamaya konmak üzere çeşitli emisyon azaltıcı önlem paketleri içeren bir İklim Değişikliği Eylem Planı 2011 yılında hazırlanarak ilan edilmiştir. Çok sayıda kamu ve sivil toplum kuruluşundan çalıştaylara katılan yüzlerce katılımcının katkısı ile hazırlanan bu Eylem Planı, ülkenin bütçe imkanları çerçevesinde, peyderpey uygulanmaya başlamıştır.

Bu gerçeklerin ışığında, Türkiye'nin günün fosili ödülüne layık görülmesi bu ödülün hangi kriterlere göre verildiğine yakından bakmayı zorunlu kılmaktadır. Ödülü veren "Climate Action Network" isimli kuruluş tarafından yapılan açıklamada,

"Turkey earned the First Place Fossil of the Day today for trying to acquire funding and technology under the Kyoto Protocol without agreeing to any greenhouse gas pollution cuts".

denilmektedir. Burada Türkiye'ye açık bir haksızlık yapılmaktadır. Kyoto Protokolü'ne taraf olan 192 ülkeden 152 tanesi sayısal salım azaltım taahhüdünde bulunmamış olmalarına rağmen yıllardır protokolün esneklik mekanizmalarından faydalanarak ülkelerine finansman ve teknoloji girdisi sağlamışlardır. Bu 152 ülkenin Ek-1 dışı ülke olup Türkiye'nin Ek-1 ülkesi olarak farklı konumda olduğu iddia edilebilir. Ancak, bu durumda, BMİDÇS 7.Taraflar Konferansında (COP7) alınan 26/CP.7 sayılı karara göre, Türkiye'nin Ek-1 de yer alan diğer ülkelerden farklı bir durumda bulunduğu kabul edilmiş olduğunun ve taraf ülkelerin Türkiye'nin özel koşullarını tanımaya davet edildiğinin altını çizmek uygun olacaktır. Türkiye'nin yakın geçmişte protokole taraf olup salım azaltıcı tedbirler üzerine yaptığı çalışmaların, sera gazı salım yoğunluklarında görülen iyileşmelerin takdir edilmesi gerekirken olumsuz gösterilmesini ülkede salım azaltıcı önlemlerin geliştirilmesi yönünde oluşmuş motivasyonu azaltabilecek bir girişim olarak görüyoruz.

Türkiye'nin enerji kaynaklı sera gazı salımlarının azaltılmasına yönelik performansına ilişkin olarak Germanwatch adlı kuruluşun 6 Aralık 2011 tarihinde yayınlamış olduğu "İklim Koruma Endeksi"

ENERJİ EKONOMİSİ DERNEĞİ

www.traee.org

sonuçları basında geniş yer bulmuştur. Buna göre Türkiye, değerlendirmeye alınan 61 ülke içerisinde **en kötü dördüncü ülke** sırasına yerleştirilerek kötü performans gösterdiği iddia edilmektedir. Durban'da İklim Müzakerelerinin sürmekte olduğu bir dönemde ortaya çıkarılan bu sonuçların, ihtiva ettiği parametre ve hesaplamalar bakımından, subjektif değerlendirmeler içerdiğine dikkat çekmek istiyoruz. Bu kapsamda belirtmeye değer gördüğümüz hususlar şunlardır:

1) Hesaplanan endeks değerine, her ülkenin (sayısı ve kompozisyonu belli olmayan) 'değerlendiricileri' kişisel değerlendirmelerini iletmede, bunlar sonuca %20 etki etmektedir. Son raporda yapılan bu 'subjektif' değerlendirmelerin Türkiye için 'çok kötü' olarak notlandırıldığı görülmektedir. Bu değerlendirme sonuçlarına katılmıyoruz.

2) Endeksin bileşenlerinden olan salım trendinin sonuca %50 etkisi ve sektörel trendlerin sabit ağırlıkları bulunmaktadır. Ülkelerin gelişmişliklerinin ve yapısal etkenlerinin gözardı edildiği bu metodolojiyi adil bulmuyoruz.

Kasım 2011'de PricewaterhouseCoopers tarafından, "Düşük Karbon Ekonomisi Endeksi" isimli bir başka benzer endeks yayımlanmıştır. Türkiye'yi **en iyi dördüncü ülke** sırasına yerleştirmekte olan bu çalışmaya göre Türkiye'nin karbon yoğunluğu düşmektedir.

Hernekadar Türkiye çok da haklı olmayan eleştirilere maruz kalmış olsa da, küresel iklim değişikliğinin önlenmesi için elinden gelen gayreti göstermesini ve enerji yoğunluğunun azaltılmasına yönelik somut hedefler koyarak ilerlemesini; enerjinin verimli, akılcı, temiz, ucuz, güvenilir üretimi, iletimi, dağıtımı ve tüketimi ile ilgili potansiyelimizin en kısa sürede değerlendirilmesini sağlayacak etkin önlemlerin alınmasını beklemekteyiz.

Bu açıklama kararı 09/12/2011 tarihinde Enerji Ekonomisi Derneği Yönetim Kurulu'nca Oybirliği ile alınmıştır. Kamuoyunun bilgisine saygılarımızla sunarız.

Doç. Dr. Gürkan KUMBAROĞLU
Yönetim Kurulu Başkanı

Yönetim Kurulu Üyeleri

Doç. Dr. Yıldız ARIKAN, Bahçeşehir Üniversitesi

Dr. Oğuz CAN, Recydia A.Ş.

Prof. Dr. Filiz KARAOSMANOĞLU, İTÜ ve Yalova Üniversitesi

Tülin KESKİN, Yeşil Güç Enerji ve Çevre Danışmanlık

Prof. Dr. İlhan OR, Boğaziçi Üniversitesi

Prof. Dr. Orhan YENİGÜN, Boğaziçi Üniversitesi